

FAMILIE-/ARVERET – REEKSAMEN dec./jan. 2021/2022

Opgave 1 besvares, som om de nugældende regler har været gældende gennem hele hændelsesforløbet.

Opgave nr. 1

De to koncertviolinister Anne og Morten blev gift i 2010 efter 10 års samliv og fik to børn, der blev født i 2010 og 2013. De boede i Annes hus, som hun havde købt for penge, som hun havde fået i gave af sin far med gyldig klausul om fuldstændigt særeje. Anne havde flere gange forsøgt at få faderen til at acceptere, at særejet skulle bortfalde. Faderen havde nægtet og havde understreget, at også alt, hvad Anne arvede efter ham, ville være omfattet af særejeklausuler. Morten ville også have særeje om nogle af sine aktiver, når Annes hus var særeje, så de oprettede i 2010 en formgyldig ægtepagt med bestemmelse om, at Mortens to koncertvioliner til en værdi af hver 500.000 kr. skulle være hans fuldstændige særeje. Den mindste af de to violiner blev udelukkende benyttet af Anne til koncerter, da Morten aldrig havde følt sig godt tilpas med den. Annes far døde i 2018 uden at efterlade sig hverken ægtefælle eller testamente, og Anne arvede et Seiko-ur til 1.000 kr., som hun og Morten skiftedes til at anvende, samt en helt ny Tesla, som hurtigt blev det foretrukne transportmiddel, når Morten skulle køre de to børn til og fra deres privatskole og fritidsinteresser. Ægtefællerne tjente lige meget og delte alle udgifter ligeligt mellem sig. Efter faderens død overtalte Anne Morten til, at de skulle få lavet en særejeophævelsesægtepagt og fremover kun have delingsformue om alt – herunder huset og violinerne. Morten var enig i, at det var en rimelig aftale, og de oprettede en formgyldig ægtepagt herom i 2019.

Anne solgte herefter en del af grunden, som huset lå på, så hun og Morten kunne købe hans forældres sommerhus ved Slettestrand for 1.200.000 kr. Anne betalte sin del af sommerhuset med salgssummen fra grunden på 400.000 kr. samt 200.000 kr., som hun havde sparet op af sin løn. Mortens del blev betalt ved, at hans forældre gav ham halvdelen af husets værdi som gave. Anne havde over årene skabt en formue ved at investere dele af sin løn i aktier og brugte nu hele den opsparing på 1.200.000 kr. til renovering af sommerhuset, som steg tilsvarende i værdi til i alt 2.400.000 kr.

I sommeren 2019, da sommerhuset endelig var færdigrenoveret, sagde Anne – mod Mortens ønske – ja til at rejse på en verdensomspændende koncertturné med start i januar 2022 og med mindst to års rejseaktivitet. Det førte til store skænderier mellem dem, og da Anne ikke ville aflyse, indgav de i fællesskab begæring om skilsmisse den 15. september 2019 og delte boet samme dag. Annes hus var ubelånt og havde en salgsværdi på 2.000.000 kr., Teslaens værdi var 500.000 kr., og de øvrige aktivers værdi var uændret. De var enige om, at børnene begge to skulle bo hos Morten.

A: Hvordan skal boet kvantitativt deles, såfremt de udtager egne aktiver og passiver, og begge ønsker mest muligt?

B: Hvis ægtefællerne begge ønskede at udtage Teslaen, den lille koncertviolin, uret, villaen og sommerhuset, og der ikke er noget økonomisk til hinder for det, hvem ville så kunne udtage de enkelte aktiver?

Løsningsvejledning til opgave nr. 1 (familieret):

A: Hvordan skal boet deles mellem Anne og Morten?

Ophørs- og opgørelsestidspunktet

Ophørs- og opgørelsestidspunktet falder sammen, jf. ÆFL §§ 27 og 28, og giver derfor ikke anledning til særlige overvejelser i opgaven.

Familieret 2019, s. 258 ff.

Formueordningen

Annes far har gyldigt bestemt fuldstændigt, genstandsbestemt særeje om gaven, jf. ÆFL § 23, stk. 1, ÆFL § 12, stk. 1, nr. 2 og ÆFL § 12, stk. 1, nr. 2. Han har ikke givet Anne og Morten adgang til at ændre særejebestemmelsen – han har tværtimod afvist, at det kunne komme på tale. Det ændrer ikke på noget, at han afgår ved døden. Annes og Mortens særejeophævelsesægtepagt kan således ikke få gyldighed efter sit indhold, da den ikke kan ophæve det særeje, som Annes far har bestemt, jf. ÆFL § 14, stk. 2. Annes hus er derfor stadig særeje, ligesom evt. surrogater, jf. ÆFL § 25, stk. 1.

De kan godt ophæve deres egen særejeægtepagt, der gjorde, at Mortens violiner var hans fuldstændige, genstandsbestemte særeje, jf. ÆFL § 12, stk. 1, nr. 2 og ÆFL § 12, stk. 2 nr. 1. Ægtepagten kan ændres ved ny ægtepagt jf. ÆFL § 21, og formkravene er opfyldt i dette tilfælde. Særejeaftalen om violinerne var dog knyttet så tæt til det forhold, at Anne havde særeje, at Morten ikke kan formodes at ville have indgået aftale om ophævelse af særejet, hvis Annes særeje ikke også blev ophævet. At ingen af parterne skulle have særeje, var derved en forudsætning for særejeophævelsesægtepagten, og hele særejeophævelsesægtepagten må derfor erklæres ugyldig, da en afgørende del af den ikke kan gennemføres.

Anne har således særeje om huset og om en brøkdæl af sommerhuset, mens Morten har særeje om de to violiner.

Det tillægges stor vægt i bedømmelsen, om den studerende har set, at der er et problem med forudsætningen for ophævelse af Mortens særeje. Det afgørende er, om den studerende argumenterer fornuftigt for sin løsning. Skulle den studerende ende med at konkludere, at Mortens violiner er delingsformue, vil det være en mindre fejl end at konkludere, at begge formuer bliver delingsformue efter særejeophævelsesægtepagten. Skulle den studerende have konkluderet, at (dele af) særejeophævelsesægtepagten får gyldighed, så skal opgaven i øvrigt løses i overensstemmelse hermed. Det betragtes som en alvorlig fejl, hvis den studerendes opgave herefter ikke er konsistent med konklusionen vedrørende særejeophævelsesægtepagten.

Til trods for Annes fars hyppige udtalelser om, at arven efter ham skulle være særeje, har han ikke skrevet testamente, hvorfor han ikke har opfyldt formkravene til etablering af særeje om arv, jf. ÆFL § 23, stk. 3, og arven efter faderen – uret og Teslaen – tilhører derfor Annes delingsformue.

Familieret s. 156 og 158 ff.

Sommerhuset ejes af parret i lige sameje. Mortens halvdel af sommerhuset er delingsformue, jf. ÆFL § 5, idet det ikke er omfattet af nogen af friholdelsesgrundene i ÆFL 26, stk. 1. Annes halvdel er brøkdelsæreje, jf. ÆFL § 24, stk. 1, idet hun har betalt med hhv. midler fra særejet og fra delingsformuen. Forholdet er 2/3 særeje og 1/3 delingsformue, eftersom 1/3 af Annes halvdel blev betalt med delingsformuemidler, jf. ÆFL § 5, og de øvrige 2/3 blev betalt med midler fra grundsalget, som var fuldstændigt særeje, jf. surrogationsreglen i ÆFL § 25, stk. 1.

Familieret s. 143 og 151 f.

Seiko-uret

Det billige Seiko-ur er omfattet af Annes delingsformue, hvorfor det vil være udtagesreglerne i ÆFL, der bliver afgørende for, hvem af ægtefællerne, der kan udtage uret på skiftet. Uret benyttes på skift af begge ægtefæller og kan således ikke udtages af nogen af dem i medfør af ÆFL § 31, idet betingelsen om, at genstanden ”udelukkende tjener til ægtefællens personlige brug” i så fald ikke er opfyldt, selv om betingelsen om, at værdien ikke står i misforhold til ægtefællernes økonomiske forhold, ér opfyldt. Uret skal derfor – trods sin beskedne værdi – indgå i opgørelsen af delingsformuen. Se nedenfor under B om udtagessspørgsmålet.

Familieret s. 275 f og 287 ff.

Indbyrdes krav

Beløbet på 1.200.000 kr., som Anne bruger på at renovere deres fælles sommerhus, giver en værdiforøgelse til dem hver på 600.000 kr. Anne har ved betalingen lidt et tab på 600.000 kr., der har ført til en tilsvarende berigelse hos Morten. Da Anne i øvrigt bidrager til forsørgelsen på lige fod med Morten, er der ikke grundlag for at mene, at det store engangseløb er en del af opfyldelsen af Annes forsørgelsesforpligtelse, jf. ÆFL § 4. Anne har ikke givet udtryk for, at overførslen er en gave til Morten, og parret har ikke indgået nogen låneaftale. Der er ikke grundlag for at indfortolke nogen stiltiende låneaftale eller gavehensigt.

Som følge af værdiforøgelsen af Mortens halvdel af sommerhuset og Annes tab, kan hun rejse et tilbagebetalingskrav mod Morten på 600.000 kr., jf. den almindelige berigelsesgrundsætning og retspraksis, f.eks. U 1961.269 Ø. Kravet kan højst udgøre Annes tab og Mortens berigelse, som i dette tilfælde svarer til halvdelen af de samlede udgifter ved renoeringen, nemlig 600.000 kr.

Familieret s. 240 ff.

Reguleringskrav

Anne har forbedret sit særeje med midler fra delingsformuen, da hun betalte renoeringen af det sommerhus, som hun ejede halvdelen af som sit brøkdelsæreje. Ud af de 1.200.000 kr., der blev brugt på renoeringen i alt, gik de 600.000 kr. til Mortens halvdel af sommerhuset og resten til Annes. Af de 600.000 kr. er de 2/3, svarende til 400.000 kr., gået til hendes særejeandel af sommerhuset, hvorfor Morten kan rejse et reguleringskrav på 400.000 kr. på skiftet, jf. ÆFL § 38, da det er det beløb, som de-

lingsformuen er blevet formindsket med, da pengene blev anvendt på særejet, jf. ÆFL § 38, stk. 1, 2. pkt.

Familieret s. 189 ff og 277 ff.

Aktiver/passiver	Mortens særeje	Mortens delingsformue	Annes delingsformue	Annes særeje
Villa				2.000.000 kr.
Violiner	1.000.000 kr.			
Sommerhus		1.200.000 kr.	400.000 kr.	800.000 kr.
Tesla			500.000 kr.	
Seiko-ur			1.000 kr.	
Berigelseskrav		÷ 600.000 kr.	600.000 kr.	
Netto	1.000.000 kr.	600.000 kr.	1.501.000 kr.	2.800.000 kr.

	Morten	Anne
Nettodelingsformue	600.000 kr.	1.501.000 kr.
Samlet delingsgrundlag		2.101.000 kr.
Reguleringskrav, jf. ÆFL § 38		÷ 400.000 kr.
Til ligedeling		1.701.000 kr.
Boslodder	850.500 kr. + 400.000 kr. = 1.250.500	850.500 kr.

Boslodstilsvaret er på 650.500 kr. fra Anne til Morten. Morten skylder Anne 600.000 kr. fra renoveringen af huset, og hun kan derfor modregne og nøjes med at betale ham 50.500 kr.

Familieret s. 268 ff.

B: Hvem har ret til at udtage uret, bilen, violinen, huset og sommerhuset?

Uret

Uret anvendes af begge ægtefæller og kan derfor ikke udtages i medfør af ÆFL § 31, men må indgå i boopgørelsen. Anne har som ejer af uret fortrinsret til at udtage det, jf.

ÆFL § 48, stk. 2. Morten kan pege på, at løsøre kan udtages krydsende, jf. ÆFL § 48, stk. 3, hvis aktivet har ”den væsentligste” betydning for den ægtefælle, der ikke ejer det. Det kriterium kan han ikke opfylde. Han har ikke større interesse i at udtage uret, end Anne har. Det er således irrelevant, at løsøre kan udtages krydsende, jf. § 48, stk. 3, nr. 5.

Familieret s. 287 ff.

Teslaen

Teslaen er omfattet af Annes delingsformue, og hun har fortrinsret til at udtage den, jf. ÆFL § 48, stk. 2. Den vil dog fremover have den væsentligste betydning for Mortens opretholdelse af hjemmet, idet Anne rejser på verdensturné, og Morten skal have børnene boende. Det fremgår, at disse bliver kørt til og fra skole og fritidsaktiviteter af Morten, der almindeligvis anvender Teslaen til dette. Morten kan derfor udtage denne krydsende, jf. ÆFL § 48, stk. 3, nr. 7.

Familieret s. 294 ff.

Den lille violin

Violinen er fuldt ud omfattet af Mortens særeje, hvorfor den ikke kan udtages af Anne mod Mortens ønske, da den krydsende udtagelsesret af erhvervsløsøre (og andre aktiver i øvrigt) kun gælder for aktiver, der helt eller delvist er omfattet af delingsformuen, jf. ÆFL § 48, stk. 3, jf. stk. 1 og ÆFL § 31.

Familieret s. 276 og 288 ff.

Villaen

Villaen tilhører Annes særeje, hvorfor den ikke kan udtages af Morten mod Annes ønske, da den krydsende udtagelsesret vedrørende familiens bolig kun gælder for boliger, der er helt eller delvist omfattet af ejerens delingsformue, jf. ÆFL § 48, stk. 3, jf. stk. 1.

Familieret s. 288 ff.

Sommerhuset

Sommerhuset tilhører ægtefællerne i lige sameje, og den krydsende udtagelsesret gælder også for aktiver i sameje, jf. ÆFL § 48, stk. 4, såfremt bestemmelsen overhovedet kan komme i anvendelse. Det følger af ÆFL § 48, stk. 3, nr. 3, at fast ejendom, der er, eller er bestemt til at være, familiens fritidsbolig, kan udtages krydsende, hvis ejendommen er helt eller delvist omfattet af delingsformuen. Mortens halvdel er fuldt ud omfattet af hans delingsformue, hvorfor Anne kan komme i betragtning til krydsende udtagelse. Annes halvdel er ”kun” delvist omfattet af delingsformuen, men det er også nok til, at Morten kan komme i betragtning til krydsende udtagelse af Annes halvdel af sommerhuset. Herefter er spørgsmålet, om det at få sommerhuset udlagt vil være af væsentligst betydning for den ene. Der lægges almindeligvis vægt på, om den ene ægtefælle skal have børnene boende, hvilket her gælder for Morten. Ligeledes forsøges det ofte at lade den ægtefælle udtage fritidsboligen, som ikke udtager helårsboligen,

hvilket også taler for at lade Morten udtage sommerhuset. Alt taler derfor for at lade Morten udtage Annes halvdel af sommerhuset krydsende, jf. ÆFL § 48 stk. 3, nr. 3. *Familieret s. 288 ff, se særligt s. 293 f.*

Bemærkninger til bedømmelsen, hvis den studerende har ladet Anne og Morten ophæve særejet om Mortens violiner:

Skulle den studerende have besvaret opgaven med den formodning, at særejeophævelsesægtepagten skal opretholdes i videst muligt omfang, således at særejet vedrørende Mortens violiner ophæves, så skal den studerende stadig se, at tredjemandsbestemmelserne ikke kan ophæves. Under de forudsætninger, at violinerne er delingsformue, vil en korrekt opgørelse se således ud:

Aktiver/passiver	Mortens særeje	Mortens delingsformue	Annes delingsformue	Annes særeje
Villa				2.000.000 kr.
Violiner		1.000.000 kr.		
Sommerhus		1.200.000 kr.	400.000 kr.	800.000 kr.
Tesla			500.000 kr.	
Seiko-ur			1.000 kr.	
Berigelseskrav		÷ 600.000 kr.	600.000 kr.	
Netto	0 kr.	1.600.000 kr.	1.501.000 kr.	2.800.000 kr.

	Morten	Anne
Nettodelingsformue	1.600.000 kr.	1.501.000 kr.
Samlet delingsgrundlag		3.101.000 kr.
Reguleringskrav, jf. ÆFL § 38		÷ 400.000 kr.
Til ligedeling		2.701.000 kr.
Boslodder	1.350.500 kr. + 400.000 kr. = 1.750.500	1.350.500 kr.

Boslodstilsvaret er på 150.500 kr. fra Anne til Morten. Morten skylder Anne 600.000 kr. fra renoveringen af huset, og hun kan derfor modregne og helt undlade at betale ham noget, men nedskrive gælden til 449.500 kr.

Familieret s. 269 ff.

Udtagelse af den lille violin

Violinen er her fuldt ud omfattet af Mortens delingsformue, hvorfor den kan være omfattet af den krydsende udtagelsesret, jf. ÆFL § 48, stk. 1. Den anvendes udelukkende af Anne, men det vil af flere grunde være forkert at overveje ÆFL § 31. Dels er det et arbejdsredskab, og dels står dens værdi i misforhold til ægtefællernes økonomiske forhold. Den anvendes af Anne til koncerter og må således være omfattet af adgangen til krydsende udtagelse af erhvervsløsøre, jf. ÆFL § 48, stk. 3.

Familieret s. 295 ff.

Opgave nr. 2

Efter kort tids sygdom døde den unge advokat Bo Have i juni 2013. Bo efterlod sig sin kone Ane, sin mor Sofie og sin bror Anders og dennes børn. Der var delingsformue i ægteskabet med undtagelse af et maleri til en værdi af 10.000 kr., som Ane havde arvet i 2010 efter sin farfar. Farfaren havde i formgyldigt testamente oprettet i 2007 skrevet: ”Maleriet skal være Anes særeje.” Ægtefællerne ejede i lige sameje et hus med en friværdi på 600.000 kr. og øvrige aktiver for 40.000 kr. Derudover ejede Bo en bil til en værdi af 50.000 kr. og arvede sølvsmykker for 1.000 kr., som Ane ofte bar.

Hvor stort et beløb falder der i arv efter Bo, og hvordan skal arven fordeles?

Kort efter Bos død mødte Ane ved et tilfælde Bos gamle chef Evald Jensen, som hun indledte en affære med. Affæren resulterede i en graviditet, men Evald ønskede ikke at blive skilt fra sin kone. Han blev derfor ikke registreret som barnets far, og Ane valgte at opdrage deres søn Carl alene. Carl, der blev født i juni 2014, blev straks familiens øjeste, og Anes forældre gav ham dyre gaver til både barnedåb og fødselsdage. Det var derfor en stor sorg i familien, da Carl døde i januar 2021. Carl havde på det tidspunkt modtaget gaver for i alt 50.000 kr.

Hvordan skal arven efter Carl fordeles?

Ane var i dyb sorg efter tabet af sin søn og besluttede sig efter nøje overvejelser i september 2021 for at tage sit eget liv. På tidspunktet for Anes død ejede hun værdier for i alt 1.000.000 kr., hvilket bl.a. skyldtes at hun havde modtaget en stor arv i form af en guldkæde til en værdi af 150.000 kr. efter en fjern slægtning, og at hun i 2019 havde vundet i Lotto. En del af formuen bestod af sølvsmykkerne fra Bos slægt, som fortsat havde en værdi på 1.000 kr. Ane efterlod sig en håndskrevet seddel, hvor der stod:

*Intet har længere værdi for mig. Alt, hvad jeg ejer, skal gå til Kræftens Bekæmpelse.
Mine sølvsmykker må min søster Lea dog få.*

Lea anfægtede testamentet, da hun mente, at Ane havde taget fejl af sine stort set værdiløse sølvsmykker og sin guldkæde til en værdi af 150.000 kr. Anes mor anfægtede også testamentet, da hun ikke mente, at Ane nogensinde havde udvist interesse for Kræftens Bekæmpelse, mens Anes far mente, at de skulle respektere Anes sidste ønske. Både Anes mor og Anes søster ønskede at udtage guldkæden, mens Bos mor Sofie mente, at sølvsmykkerne skulle tilfalde hende, da de stammede fra Sofie og Bos slægt.

Hvordan skal arven efter Ane fordeles? Hvem har ret til at udtage guldkæden?

Løsningsvejledning til opgave nr. 2 (arveret):

1. Arven efter Bo

1.1. Arvinger efter Bo

Ane er legal arving efter Bo, jf. AL § 9, stk. 1. Bos øvrige slægtninge er ikke livsarvinger efter Bo, og hele arven tilfalder derfor Ane, jf. AL § 9, stk. 2.

Litteratur: Arveret 2021, s. 51 ff.

Supplerende litteratur: Arveret 2018, s. 49 ff.

1.2. Hvilket beløb falder i arv?

Det oplyses, at ægtefællerne har delingsformue, og at Ane har arvet et maleri i 2010, som hendes farfar i 2007 har testet hende som hendes særeje. Der er ingen oplysninger i opgaven, der peger i retning af, hvilken særejeform der er tale om, hvorfor maleriet er skilsmisssæreje, jf. bemærkningerne til § 17 i lov nr. 396 af 13. juni 1990, og derfor indgår i delingsformuen ved skifte i anledning af død, jf. også ÆFL § 51.

Bos smykker har en samlet værdi på 1.000 kr. Smykkerne tjener til Anes personlige brug, da det oplyses, at Ane bærer smykkerne ofte, og henset til smykkernes værdi kan Ane udtage dem forlods efter AL § 11, stk. 1, nr. 1. Ægtefællernes samlede delingsformue består herefter af 700.000 kr.

AKTIVER/PASSIVER	M's bodel	H's bodel
Villaen	300.000 kr.	300.000 kr.
Bilen	50.000 kr.	
Øvrige aktiver	20.000 kr.	20.000 kr.
Maleriet		10.000 kr.
Netto	370.000 kr.	330.000 kr.
Boslodberegning (370.000 kr. + 330.000 kr. = 700.000 kr./2)		
Boslodder	350.000 kr.	350.000 kr.

I arv efter Bo falder således 350.000 kr., der tilfalder Ane.

Henset til, at Ane er den eneste arving efter Bo, er det en grov fejl, hvis eksaminanden forholder sig til spørgsmålet om suppleringsarv efter AL § 11, stk. 2.

Litteratur: Arveret 2021, s. 53 f., s. 61, s. 269 f.

Alternativ litteratur: Arveret 2018, s. 55 f., s. 259 f.

Familieret 2019, s. 165.

2. Arven efter Carl

2.1. Arvinger efter Carl

Begge Carls biologiske forældre er i live, da Carl dør. Det fremgår imidlertid af opgaven, at Evald ikke er registreret som Carls far, hvorfor han ikke er hans retlige far og derfor ikke har arveret efter ham. Ane arver derefter det fulde beløb på 50.000 kr., jf. AL § 2, stk. 1.

Da Evald slet ikke er registreret som Carls far, er det en fejl at diskutere, om andre medlemmer af Evalds slægt er arveberettigede.

Litteratur: Familieret 2019, s. 26 f.

Litteratur: Arveret 2021, s. 37.

Alternativ litteratur: Arveret 2018, s. 39.

3. Arven efter Ane

3.1. Arvinger efter Ane

Carl dør før Ane, og Ane efterlader sig derfor hverken ægtefælle eller livsarvinger, hvorfor hendes arvinger er hendes forældre, jf. AL § 2, stk. 1, jf. AL § 15, stk. 1 og Bos mor Sofie og bror Anders, jf. AL § 15, stk. 1. Anes søster, Lea, er genstandslegatar, jf. DSKL § 13, stk. 1. Ane efterlader sig ingen tvangsarvinger, jf. AL § 5, stk. 1 og § 10 modsætningsvis, og kan derfor testere over hele boet. Dette ændres ikke af, at hun har overtaget boet efter AL § 9, stk. 2, da hun efter AL § 15, stk. 4 frit kan testere over sin formue. Bortfalder testamentet, skal arven imidlertid fordeles efter AL § 15, stk. 1, da ingen af undtagelserne i AL § 15, stk. 1 finder anvendelse.

Litteratur: Arveret 2021, s. 37., s. 78 ff., s. 303 og s. 305.

Alternativ litteratur: Arveret 2018, s. 39., s. 83 ff., s. 301 og s. 303.

3.2. Testamentet

Anes mor er indsigelsesberettiget mod testamentets gyldighed, jf. AL § 79. Det samme er Bos mor Sofie, da arven ved testamentets bortfald skal fordeles efter AL § 15. Derimod er Lea ikke indsigelsesberettiget, da hun ikke står til at arve mere, hvis testamentet bortfalder. Prøvelsen af testamentet på grund af indsigelsen fra Anes mor omfatter dog hele testamentet.

Testamentet består af en håndskrevet seddel, som Ane skriver, umiddelbart inden hun begår selvmord. Der oplyses intet om, at der er andre til stede, og testamentet opfylder således ikke betingelserne for et ordinært testamente (et notartestamente eller et vidnetestamente, jf. hhv. AL §§ 63 og 64). Derimod kan testamentet betragtes som et nødtestamente, jf. AL § 65. Det er ikke en betingelse for oprettelsen af et nødtestamente, at testator rent objektivt befandt sig i en situation, hvor det ikke var muligt at oprette et ordinært testamente, og henset til, at Ane umiddelbart efter oprettelsen af testamentet begik selvmord, er betingelserne for at oprette testamentet opfyldt.

Det fremgår af pensum vedrørende nødtestamenter, at selvmord er kerneområdet for bestemmelsen, hvorfor eksaminanden forventes at vide, at testator ikke er inhabil, blot fordi den pågældende, umiddelbart efter at have oprettet testamentet, begår selvmord. Om Anes habilitet på tidspunktet fremgår det alene, at hun er ”i dyb sorg efter tabet af sin søn”, hvilket ikke giver tilstrækkelige holdepunkter for, at hun skulle være ude af stand til at oprette et testamente. Skulle eksaminanden komme frem til det modsatte, vil argumentationen være afgørende for, om der kan gives point for svaret.

Heller ikke den omstændighed, at hun aldrig tidligere har udvist interesse for Kræftens Bekæmpelse, men nu testerer sin formue til dem, kan indikere, at hun er ude af stand til at oprette et testamente. Der er ikke tale om en kontroversiel eller stærkt ideologisk forening, og der oplyses intet om, at Kræftens Bekæmpelse har præget hende til at træffe denne beslutning.

Den, der vil påberåbe sig testators manglende habilitet, skal løfte bevisbyrden herfor, jf. AL § 72, og det er således op til Anes mor at løfte bevisbyrden for, at Ane ikke var i stand til at handle fornuftsmæssigt, jf. AL § 72, nr. 2.

Litteratur: Arveret 2021, s. 177 ff., s. 198 ff., s 201 f.

Alternativ litteratur: Arveret 2018, s. 177 ff., s. 198 ff., 200 f.

3.3. Fortolkning af testamentet og fordeling af arven

Som nævnt ovenfor er der intet, der indikerer, at Ane ikke er testamentshabil, da hun opretter testamentet. Testationerne til både Lea og Kræftens Bekæmpelse er derfor som udgangspunkt gyldige. Selvom Anes mor ikke mener, at Ane havde nogen tilknytning til Kræftens Bekæmpelse, er der intet, der peger i retning af, at Ane skulle have befundet sig i en vildfarelse og testeret på baggrund af urigtige forudsætninger, jf. AL § 77, stk. 1, nr. 1. Der er heller intet, der peger i retning af fejlskrift, jf. AL § 76, og såfremt eksaminanden kommer frem til, at Lea er indsigelsesberettiget, gælder dette også for testationen over smykkerne.

Arven efter Ane skal derfor fordeles efter testamentet

Det er en fejl, hvis eksaminanden lader testamentet bortfalde under henvisning til, at Ane efterlader sig mange penge, men troede, at hun var fattig. Det fremgår af testamentet, at intet har værdi ”for mig” – ikke, at det ikke har en objektiv værdi.

Arven efter Ane skal derfor fordeles efter testamentet:

Kræftens Bekæmpelse:	999.000 kr.
Lea (smykkerne):	1.000 kr.
I alt:	1.000.000 kr.

Litteratur: Arveret 2021, s. 210 ff.

Alternativ litteratur: Arveret 2018, s. 210 ff.

4. Hvem har ret til at udtage guldkæden?

Da Ane har testamenteret over hele sin formue, er hendes mor ikke arving. Hun kan derfor ikke udtage guldkæden efter AL § 6. Det samme er tilfældet for Lea, der alene er gendstandslegatar og ikke i testamentet er tilkendt en udløsningsret.

Det er derfor en fejl at diskutere, om guldkæden har en særlig erindringsværdi for enten Anes mor eller Lea eller at komme frem til, at spørgsmålet skal afgøres ved lodtrækning, jf. AL § 6, stk. 2.

Litteratur: Arveret 2021, s. 45 f.

Alternativ litteratur: Arveret 2018, s. 47 f.